

Sixten Spetshund

Guide för lärare

INNEHÅLL

Guide för lärare.....	3
Äventyret börjar.....	4
Finska Kennelklubben i ett nötskal.....	5
Inhemska hundraser.....	7
Hobbyer.....	8
Hundhobbyer.....	9
Hundar på jobb.....	12
Yrken som är kopplade till hundar.....	15
Hunden som medborgare i Finland.....	18
Uppgifter.....	19

Utgivare:

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.
2023

Arbetsgrupp:

Sanna Törnroos
Auli Aho
Anu Lintula
Suvi-Tuuli Skyttä

Illustrationer och layout:

Riina Haapakallio, Haapakallio Design Ky

Finska Kennelklubben har upphovsrätt till bilderna och texterna i den här broschyren. Användningen av dessa förutsätter ett på förhand givet skriftligt samtycke från Kennelklubben. Att bryta mot upphovsrätterna är straffbart i enlighet med lagstiftningen.

Sixten Spetshund

GUIDE FÖR LÄRARE

Finska Kennelklubben har utformat denna guide inom ramen för Hundens som medborgare, som är temat för år 2023. Med hjälp av guiden kan du behandla hundar och hundhobbyer ur olika synvinklar. Materialet är utformat för lärare i förskolor, grundskolans sex första år och för klubbhandledare.

Guiden kommer med ett uppgiftspaket som du kan skriva ut från Kennelklubbens webbplats i den omfattning som du vill.

Guiden består av Sixten Spetshunds berättelse som omges av olika helheter. Innehållet och berättelsen i boken kan följas ett tema och kapitel i gången. Om du vill kan du välja endast ett lämpligt tema och/eller använda uppgiftspaketet. Uppgifternas svårighetsgrad är indikerade med ett tassmärke:

uppgifterna med en tass är de enklaste och tre tassar är de svåraste. Du hittar uppgiftsmaterial avsedda till guiden på Finska Kennelklubbens webbplats på adressen www.kennelliitto.fi/sv > Hundar > Material för undervisning

På Kennelklubbens webbplats (kennelliitto.fi) finns rikligt med ytterligare information om hundar och hundhobbyer. Videomaterialet finns tillgängligt på Kennelklubbens Youtube-kanal.

Svårighetsgrad

- Enkel
- Medium
- Svår

Uppgifter

- Frågesport
- Färglägg logotypen

ÄVENTYRET BÖRJAR

Sixten Spetshund hoppar entusiastiskt och orkar inte vänta att kopplet fästs vid halsbandet och att de går ut tillsammans. Det är lördag och Eevi är på väg på en äventyrsresa med sin mamma. Trion har tänkt sig ha roligt genom att leka leken Låt din hund bestämma åt vilket håll vi promenerar. Hundar är ofta entusiastiska promenerare och hittar gärna på nya rutter – och för den här resan har det bokats tillräckligt med tid. En matsäck är också medpackad.

När de kommer ut till porten till gården hukar sig mamma bredvid Sixten Spetshund och klappar honom på ett uppmuntrande sätt: "Såja Sixten, idag får du bestämma vart vi går och ansvara för den här äventyrsresans utsikter och program!" Sixten viftar sin svans entusiastiskt

och börjar raskt gå mot kanten av hemvägen. Efter en stund stannar Sixten upp och tittar bakåt på sitt följe. Efter att ha försäkrat att också Eevi hänger med fortsätter Sixten sin raska takt framåt. Hemvägens lukter är bekanta för Sixten och han behöver inte stanna för att undersöka dem särskilt noggrant. Mamma försäkrar sig ännu om att det finns tillräckligt med påsar i bajspåsebehållaren som hänger i kopplet.

Redan vid den första vägkorsningen märker mamma och Eevi att Sixten följer en lukt och att han verkar ha en destination i tankarna. Resesällskapetets riktning verkar vara mot Esbo centrum. I den här riktningen brukar de inte gå på vanliga promenader. Vanligtvis tar de sig till en skogsstig för att beundra naturen. Nu är

Sixten ändå klart intresserad av lukter som leder trion till gårdsplanen av ett stort höghus. På gården står en hundstaty som ser mycket äkta ut och den påminner om Sixten själv!

Från skylten på byggnadens tak läser mamma till Eevi att de är på Kennelklubbens kontorsbyggnads gård. Eftersom Kennelklubben

är en hundvänlig arbetsplatser finns där ofta hundar som följer med sina ägare på jobbet. Lukterna från de här hundarna har lockat Sixten till gården vid Kennelklubbens kontor, eftersom hundar ofta är mycket intresserade av sina artfränder.

FINSKA KENNELKLUBBEN

– I ETT NÖTSKAL

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben är en takorganisation för finländsk hundhobbyverksamhet. Kennelklubben registrerar hundarna i hundregistret, vars offentliga avelsdatasystem är tillgängligt för alla på Kennelklubbens webbplats. I avelsdatasystemet finns hundarna från alla raser som är registrerade i Finland och en enskild hund kan spåras upp till tio generationer bakåt. I avelsdatasystemet lagras förutom släkttavlor också de resultat som hundarna når i utställningar, prov och tävlingar samt resultaten från de hälsoundersökningar som utförs på hundarna.

I samarbete med de regionala kenneldistrikten utbildar Kennelklubben experter inom hundhobbyverksamheten, såsom prov- och

utställningsfunktionärer och domare. Kennelklubben utbildar och ger råd till hunduppfödare och erbjuder dem stöd till exempel i form av färdiga avtal. Kennelklubben förvaltar reglerna och anvisningarna för ordnande av hundproven, -tävlingarna och -utställningarna som arrangeras i Finland. Kennelklubbens kontor ligger i Esbo och där arbetar 40 experter inom hundbranschen.

Kennelklubben ger ut sin egen tidskrift Våra Hundar som behandlar aktuella frågor i hundvärlden. Tidningen utkommer 10 gånger i året och har cirka 300 000 läsare.

Historien bakom den finländska hundhobbyverksamheten och de inhemska hundraserna vårdas i sin tur av Finlands Kennelstiftelse. Alla historiska föremål och publikationer som stiftelsen innehar kommer från Kennelklubbens samlingar. Du kan bekanta dig med Kennelstiftelsens Hundmuseum på adressen: www.koiramuseo.fi

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry är Nordens äldsta hundorganisation. Den grundades år 1889. Kennelklubben har för tillfället cirka 146 000 personmedlemmar och över 2 000 föreningsmedlemmar.

Nu när det är lördag är Kennelklubbens kontor ändå stängt. Sixten konstaterar att allt verkar lugnt och att inga andra hundar syns, trots de goda lukterna. Därmed fortsätter han sin resa. Mamma och Eevi följer honom ljudlöst, enligt lekens anda, och iakttar Sixtens verksamhet med intresse.

Efter detta går de mot parkeringsplatsen för ett näraliggande köpcentrum och därifrån börjar de höra hundskall. Sixtens takt blir allt snabbare och han blir synligt upphetsad när parkeringsplatsen närmar sig. Mamma och Eevi lägger märke till att parkeringsplatsen är full av olika hundar och deras ägare.

Mamma frågar en vuxen med tre glada taxar vad som pågår på parkeringsplatsen. "Det här är den lokala hundklubbens Match Show, det vill säga en lekfull hundutställning, som alla hundar är välkomna att delta i", berättar hundä-

garen. Eevi tittar omkring sig och ser en väldig mängd hundar i olika storlekar och färger som förbereder sig att i sin tur gå in i ringen och framträda för hundtränaren som fungerar som domare. "Mamma, hur är det möjligt att det finns så här många hundar som ser olika ut", undrar Eevi, som just blev omsprungnen av en afghanvinthund med en svajande päls. "Det finns flera hundra olika hundraser och alla raser har framavlats för ett specifikt ändamål. Du kan bekanta dig med hundraser till exempel på nätet eller genom att gå på hundutställningar. I dem ser man ofta många olika hundraser", berättar taxarnas ägare.

Uppgifter

- Teckna en hundras
- En geografiresa i hundraser
- Vilken ras skulle passa dig?
- Färglägg hundrasen

HUNDRASER

I Finland finns nästan 350 godkända hundraser, varav 320 är registrerade i Finland för tillfället. Större delen av hundraser har utvecklats med ett specifikt ändamål i tankarna när människan av hundarna har framavlats lämpliga partner för sig själv, exempelvis för jakt eller olika tjänsteuppdrag.

Världens minsta hundras är chihuahua och en vuxen individ väger några kilo. Jättarna i hundvärlden är irländsk varghund, vars mankhöjd kan nå nästan 90 cm, och mastiff, som kan väga upp till 100 kg.

Det lönar sig för den som funderar på att skaffa en hund att lugnt bekanta sig med olika raser och fundera på sin egen livsstil och de önskemål de har vad gäller hunden. Bland rashundarna finns raser som är utrustade med en mängd olika storlekar, naturer och egenskaper. Du kan bekanta dig med hundraser på webbplatsen hankikoira.fi.

INHEMSKA HUNDRASER

Av alla hundraser i världen anses fem raser vara finländska. Dessa raser är karelsk björnhund, lapsk vallhund, finsk stövare, finsk lapphund och finsk spets. Vår nationalhund är finsk spets och den figurerar också i Finska Kennelklubbens logotyp. De inhemska hundraserna anses tillhöra våra nationalskatter och deras kontinuerliga tryggande är en av Kennelklubbens viktigaste uppgifter.

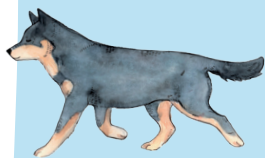
Finsk stövare är en medelstor, korthårig hundras i tre färger, som större delen av finländare kan identifiera. Det är en hundras som tillhör Finlands mest populära raser och används nästan enbart för drevjakt av hare eller räv.

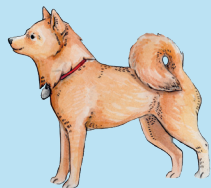
Karelsk björnhund är en svartvit spetsras som huvudsakligen används för att jaga älg och björn. Rasens stamhundar har sitt ursprung i Karelen, där de användes för att jaga olika villebråd. Karelsk björnhund är en vanlig ras i Finland.

Det ursprungliga ändamålet för finsk lapphund var att valla renar. Numera har finsk lapphund blivit en populär sällskaps- och hobbyhund. Rasens teddybjörnsliknande utseende har gjort den till en populär familjehund. Finsk lapphund har en märkbart tjockare päls än sin kusin, lapsk vallhund.

Lapsk vallhund har bildats från den hundstam som användes i renskötselområdet för att valla ren. Nuförtiden är majoriteten av individerna sällskaps- och hobbyhundar.

Finsk spets är en hund som huvudsakligen används vid jakt av orrfåglar, men också små rovdjur, vattenfåglar, älg och till och med björn. Finsk spets är en hund med jaktiver som arbetar synnerligen självständigt men ändå med samarbetsvilja gentemot ägaren. Hunden meddelar om ett villebråd genom att skälla.

Finsk spets och jakt med spets är fortfarande en väsentlig del av det finländska vildmarkslandskapet. Denna ras och den här purfinska jaktformen är finländsk kulturhistoria som är så värdefull att det är en av de finländska kennelorganisationernas hederssaker att slå vakt om dem.

Mamma berättar för Eevi att de inte har besökt en hundutställning med Sixten Spetshund, även om det var tal om detta med Sixtens uppfödare när de skaffade Sixten till familjen. Alla registrerade rashundar som är ändamålsenligt vaccinerade kan delta i hundutställningar. Sixten är vaccinerad och också för övrigt välskött och skolad, men idag kan Sixten inte delta i den här inofficiellt utställningen, eftersom han inte har sitt vaccinationsintyg med sig. Intyget krävs alltid för hundarna vid alla hundevenemang. Och dessutom är ju Sixten nu på ett äventyr med mamma och Eevi!

Mamma och Eevi tittar ännu en stund på olika hundar och Sixten bekantar sig med en liten jack russell terrier. Terrierns ägare berättar att hunden heter Töppis och att ägaren heter Kirsi. Kirsi och Töppis utövar många grenar, eftersom jack russell terrier är mycket aktiv som ras och behöver mångsidiga aktiviteter. Kirsi berättar en del om agility, det vill säga en hinderbanetävling för hundar, för Eevi och mamma – och om andra grenar som man kan utöva med vilken hundras som helst. Eevi blir ivrig när Kirsi berättar om Nosework där hunden lär sig identifiera och lokalisera olika lukter.

OM HOBBYER

Vad kan du göra med en hund?

Du kan rasta och leka med alla hundar. Hunden måste gå ut flera gånger i dagen, eftersom den inte vill göra sina behov inomhus. När hunden är ute kan den förutom att urinera och bajsas också röra på sig och sniffa på lukterna som andra hundar och djur har lämnat efter sig.

Det finns hundparker där hundarna får leka fritt med varandra, till exempel brottningslekar

eller rymmare och fasttagare. Tempot är högt i hundparkerna och de är inte lekplatser för människobarn. Hundarna leker med varandra i hundparkerna och där behövs inga leksaker. Till exempel kan hundarna ibland börja bråka om en boll och därför får man inte ta med sig leksaker till hundparker.

Du kan leka med hunden hemma. Många hundars favoritsyssla är att hitta godbitar som en människa har gömt kring hemmet. Du kan lära

din hund olika färdigheter och tricks. Hunden njuter när människan gör olika saker med den.

Hundar får och ska tränas. Alla hundar ska tränas åtminstone så pass att de får grundläggande färdigheter om hur man betar sig med människor och andra hundar. Det är också viktigt att träna hunden, eftersom det stärker förhållandet mellan hunden och ägaren. Ju mer tid ägaren spenderar med sin hund, desto bättre

re känner ägaren sin hund och kan tolka dess beteende. Ett bra och förtroendefullt förhållande är grunden till att samlevnaden är smidig ur allas synvinklar. Hundträning är baserad på belöning och på att förstärka agerande av rätt sort. Som belöning kan du använda saker som är behagliga för hunden, såsom godbitar, leksaker eller beröm från ägaren.

Hundhobbyer

Det finns många olika typer av hundhobbyer. I många grenar kan du delta i tävlingar, men du kan också alltid idka en hobby bara för din egen och hundens glädje.

De mest populära hobbyerna är agility och rallylydnad. Agility betyder smidighet på svenska. I hundvärlden är agility en hinderbanetävling där en människa styr hunden att spring, klättra och hoppa igenom olika hinder så snabbt och smidigt som möjligt. Alla hundar kan utöva agility, oavsett om de är små eller stora.

Även rallylydnad är lämplig för hundar av alla typer. Också där rör sig hunden och föraren på en hinderbana men förutom hinder utför man

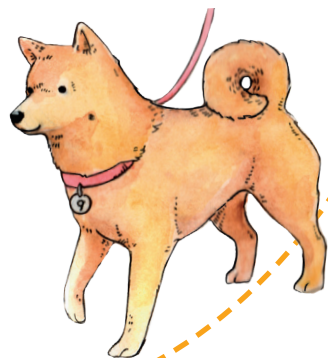
också lydnadsuppgifter och till och med dansrörelser! Lydnad står för lydnadsträning och vissa hundar fokuserar på att enbart utöva lydnadsuppgifter och till och med prova på tävlingar om vem som har tålamod att lyda sin förare bäst.

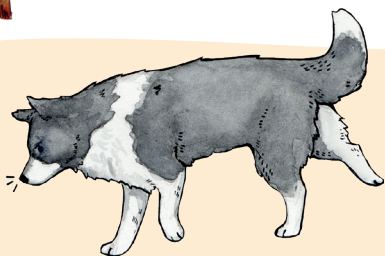
Du kan också utöva hunddans separat. Då planerar människan en serie av dansrörelser för sig själv och hunden där man rör och svänger sig i takt med musik.

Vissa hundar tycker särskilt mycket om att sniffa och för dem är en lämplig hobby till exempel Nosework eller olika sökgrenar. Nosework betyder arbete med näsan eller snarare nosen. Där lär sig hunden att sniffa för att hitta en specifik doft inomhus eller utomhus.

Uppgifter

- 🐾🐾🐾 Hur känner sig hunden när den tränas-leken
- 🐾 Leksakshundutställning
- 🐾 Luktidentifieringsbana
- 🐾 Hinderbana
- 🐾🐾 Från punkt till punkt

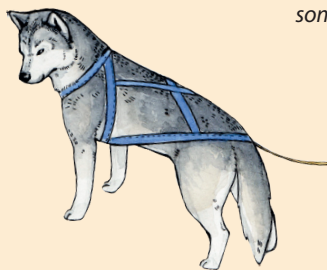

Andra sökgrenar utövas utomhus. Hunden kan lära sig att söka efter en människa eller rentav en hare genom att följa spårens lukt i skogen. I skogen kan hunden också lära sig att leta efter kantareller eller andra svampar.

En del av hundarna har som hobby att hjälpa människor. Terapihundar besöker till exempel daghem och servicehem för äldre där de blir kliade och skänker glädje i människors liv. Läshundar besöker bibliotek eller skolor för att lyssna på hur man läser för dem. På så sätt hjälper de till att lära sig läsa.

Vattenräddningshundar lär sig att hoppa från en båt i vattnet och hjälper en människa som har trillat i vattnet att ta sig till stranden på ett säkert sätt. Jakthundar hjälper människor att hitta älgar, björnar och fåglar i skogen. En del av jakthundarna är vinthundar som älskar att springa och som deltar i kapplöpningar.

Stora hundar kan dra kälkar eller små kärror som kan innehålla barn eller vandringsutrustning. På vandringsturer kan hundarna bära sin egen mat i en ryggsäck som är gjord för hunden.

Vissa hundar går på hundutställningar. Där visar de upp sina bästa sidor och kan få priser. Det lönar sig att gå på en hundutställning om du själv har funderat på att skaffa en hund. Där kan du bekanta dig med olika raser och fråga om vilken typ av familjemedlem en hund av en viss ras skulle vara.

Mamma föreslår att de kunde hålla en mellanmålspaus, eftersom resan redan har pågått ganska länge och de har gått flera kilometer. Eevi anser att det är en bra idé och Sixten har aldrig något emot ett litet mellanmål. Trion beger sig till en närliggande park där det finns ett trevligt picknickbord. Mamma och Eevi gräver fram saft med sugrör, smörgåsar och chokladstänger som efterrätt. Sixten får godbitar som är avsedda för hundar som mellanmål, eftersom många mänskliga maträtter är skadliga – till och med farliga – för hundar. Till exempel är choklad och xylitol giftiga för hundar.

När de äter funderar mamma och Eevi på hur många hundraser de känner till och vad den vanligaste hundrasen i Finland kan vara. Sixten börjar plötsligt titta uppmärksamt på den andra änden av parken och luta på sitt huvud för att lyssna på ljuden som kommer därifrån. Snart ser också mamma och Eevi att en gul labrador

Hundar är till
stor hjälp för
människor

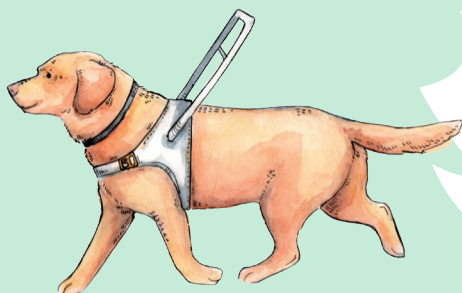

retriever med sin rastare promenerar längs gångvägen. När paret kommer närmare mamma och Eevi lägger de märke till att det inte är fråga om en helt vanlig hundrastare. Hunden bär en specialele. Mamma drar Sixtens koppel till en kortare längd och ber att han sätter sig bredvid bordet. "Den där hunden är en synskadad persons ledarhund och den vägleder sin ägare att röra sig säkert. Det är inte tillåtet att störa en ledarhund när den jobbar. Det betyder att man måste hålla andra hundar borta från dem. Man får inte klappa en ledarhund när den utför arbetsuppgifter och man får inte heller säga något till den", berättar mamma för Eevi. Hunden leder sin ägare förbi picknickplatsen, fäster ingen uppmärksamhet vid Sixten och fokuserar tydligt på sitt viktiga uppdrag. "Hundar är nog till stor hjälp för människor och man kan träna dem att utföra många olika uppgifter", säger Eevi.

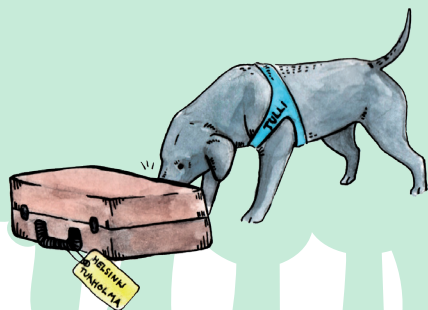
HUNDAR PÅ JOBB

Vissa hundar arbetar med människor. Alla hundar som arbetar bär en arbetsväst, -sele eller -duk som märke på att de arbetar och inte får störas. Efter arbetsdagen och på semesterar slappnar de av och sysslar med allt hundaktigt med sin ägare. Arbetsuppgifterna för många hundar är baserade på att de har ett mycket bättre och mer exakt luktsinne än människan.

Många har sett tull- och polishundar som jobbar i TV. Tullhundarnas uppgift är att bland resenärernas saker hitta ämnen och föremål som man inte får hämta till Finland utan tillstånd. Tullens hundar har till exempel blivit lärda vilken lukt vapen och explosiva medel har. När hunden känner lukten av något förbjudet bland bagaget visar den för sin förare var det finns och den förbjudna saken avlägsnas från resenären.

Polishundar hjälper poliser att få fast människor som har smitit och att söka efter barn och vuxna som har tappat bort sig i skogen. En del av polishundarna kan också lukta och visa var man har gömt stulna pengar eller farliga ämnen.

När du går i staden kan du se ledar- och assistanshundar som arbetar. Ledarhundar fungerar som människans ögon, eftersom deras ägare har en synskada och kan inte se ordentligt eller överhuvudtaget. Ledarhundarna kommer ihåg rutten hemifrån till sin ägares arbetsplats, affären eller till exempel tandläkaren. När föraren håller i hundens sele styr hunden till platsen som ägaren har bett om. Ledarhunden ser också efter att ägaren inte snubblar på grenar eller trampar i en gyttejepöl.

Signalhundar, å sin sida, fungerar som öron för sina hörselskadade ägare. De meddelar till exempel om när dörrklockan eller bildtelefonen ringer.

Läkare, sjukskötare och patienterna själva kan använda hundar som hjälp. Vissa hundar känner igen, från lukten på ägaren, när ägaren borde ta sin medicin. Vissa hundar har blivit tränade att lukta om ett coronaprov är positivt eller negativt. Det kan finnas rehabiliteringshundar i sjukhus och barnhem som

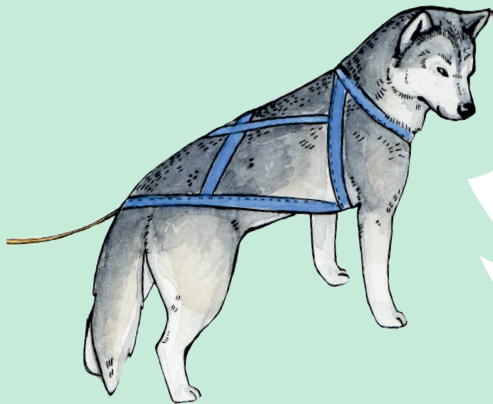
lugnar ner och lättar atmosfären.

Jobbet hos olika typer av assistanshundar är att hjälpa människor som har någon typ av rörelsesnedsättning. Assistanshundar kan bland annat öppna och stänga dörrar, lyfta telefoner och nycklar som har tappats, bära soppsåsar och hjälpa människan när hen klär på sig.

Mögelhundar arbetar i hus där man misstänker att det växer mögel inuti väggarna eller golvet, på ett sätt som gör att människan inte ser det. Mögelhunden går och luktar runt huset och visar för föraren om det finns mögel. Också fartyg, bussar och andra fordon använder mögelhundar om man vill ta reda på i vilket tillstånd fordonen är.

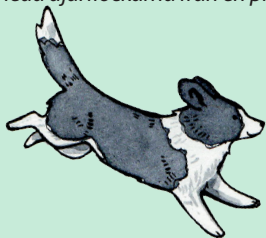
Draghundar arbetar genom att dra slädar. Människorna som åker i slädarna kan susa genom naturen i hög fart. Draghundarnas arbetsplatser ligger oftast i norra Finland.

Vallhundar arbetar som människans arbetskamrater på gårdar som har exempelvis lamm eller kor. Vallhundarna hjälper till med att leda djurflockarna från en plats till en an-

nan och ser till att ingen villar bort sig från flocken. Hundarna varnar också om någon fara hotar flocken. De kan till exempel driva bort en räv som kommer för nära hönsgården.

Vissa hundar fungerar som vakthundar på sin egen gård. Där meddelar de genom att skälla att främmande människor har uppenbarat sig på gården. Också soldaterna och gränsvakterna som bevakar Finlands gränsområden har vakthundar. Hundar används ibland som arbetskamrater för väktare, till exempel nattetid på fabriksområden.

Uppgifter

- En stund som leddhund
- Bollvallning
- Vakthundslek
- Rita bilden till slut

När de har ätit sin matsäck kan trion fortsätta sin resa med ny iver. Mamma uppmanar Eevi att stå tyst och stilla när Sixten funderar på den följande riktningen som han vill gå i. Den här gången verkar den leda mot en bekant skogsstig och snart får de reda på orsaken: Sixten är kiss- och bajsnödig och som en ren hund utträttar han hellre sina ärenden vid en skogskant än på en trafikled. Mamma tar en bajspåse från behållaren, samlar bajskorvarna i påsen och slänger den i det närmaste sopkärlet. "Det är vårt ansvar som hundägare att se till att hunden inte utträttar sina behov på olämpliga platser. Avföring får inte lämnas längs vägar där andra fotgängare kan smutsa ner sina skor på den. Det finns många hundar i städerna. Det finns en risk att hundarna själv skulle insjukna om ingen skulle samla avföringen på vintern och hundarna skulle smutsa ner sina tassor på andras avföring när de promenerar när snön smälter", berättar mamma.

Ordningslagen bestämmer att det i hela Fin-

land är hundägarens skyldighet att samla sin hunds avföring från områden som underhålls. Eevi funderar att ägandet av också en liten hund inkluderar ganska mycket att göra, som att mata hunden, rasta den och sköta den. Man måste fundera på allt det här innan man skaffar en hund. I Sixtens familj deltar som tur var hela familjen i skötseln av honom och han får därmed leva ett bra hundliv som inkluderar en lämplig mängd bra mat, aktiviteter av olika slag och rastning och samvaro med sina ägare.

Snart ökar takten på Sixtens steg och både mamma och Eevi lägger märke till att han har hittat en intressant destination. Det borde man ha gissat! På den andra sidan av den lilla skogsdungen ligger nämligen Sixtens favoritplats: djuraffären! Sixten rusar ditåt med hög fart. Förutom mat som är lämplig för hundar kan du i djuraffären skaffa olika typer av tillbehör, såsom halsband, koppel, borstar och leksaker. Där finns också ett omfattande urval av godsaker som är lämpliga för hundar

och det verkar vara med dem i tankarna som Sixten nu vill gå in i affären. Den bekanta försäljaren hälsar på Sixten och skrattar åt Sixtens entusiasm. Försäljaren kommer ihåg att ett nytt halsband nyligen köptes till Sixten och försäljaren kontrollerar, när han stryker hunden, att halsbandet har en passlig storlek. Eevi märker att det händer något speciellt i den ena änden av butiken och ber mamma om lov att gå och

titta. Där pågår trimmandet av en pudel, det vill säga pälsen sköts med en särskild trimningsmaskin och sax. Trimmaren Minna hälsar på Eevi och berättar att man måste sköta pälsen på en pudel regelbundet genom att trimma, efter som den inte har naturlig hårfällning över huvudetaget. Om pälsen inte behandlades skulle den växa sig för lång och skada hundens välbefinnande.

YRKEN SOM ÄR KOPPLADE TILL HUNDAR

Poliser, tulltjänstemän, soldater och väktare kan ha en hund som arbetskamrat. I dessa uppgifter utnyttjar människan hundens utmärkta lukt- och hörselsinne och kan lita på att hunden är en trogen arbetskamrat. Du kan läsa mer om de här jobben i kapitlet Hundar på jobb (s. 12–13).

Vissa läkare, sjukskötare, terapeuter och forskare använder hundar för att hitta lukter som förorsakas på grund av sjukdom eller för att lugna ner och få patienten att slappna av.

Det finns yrken där människan, för sin del, hjälper hunden. Dessa är särskilt veterinärer och djurskötare som tar hand om sjuka hundar och till exempel vaccinerar hundvalpar.

Vissa yrken skulle inte ens existera om det inte fanns hundar. Yrkena inkluderar bl.a. hundtränare, uppfödare, förare i hundpensionat och -dags, trimmare, mögelhundförare.

En hundtränare jobbar ofta i en hundskola. Tränarna lär hundarnas ägare hur det löner sig att agera med hunden för att samlevnaden ska gå smidigt. Vissa tränare är specialiserade på att hantera situationer som är svårare än vanligt. Dessa kan till exempel ha att göra med en hund som blir rädd när den lämnas ensam

hemma eller som blir spänd när den ser en annan hund på en promenad.

Kennelinnehavare, det vill säga hunduppfödare, är människor vars egna hundar får valpar som flyttar till nya hem när de har växt lite. Uppfödaren tillsammans med honan han om valparna i sin kennel när valparna är riktigt små och hittar efter det nya lämpliga hem för valparna. Även om man också i Finland talar om kennlar, så föds hundarna upp i hemmaförhållanden hos oss. Valparna flyttar till nya hem när de är cirka två månader gamla

och uppfödarna ger den nya ägaren instruktioner om hur de ska sköta och mata valpen.

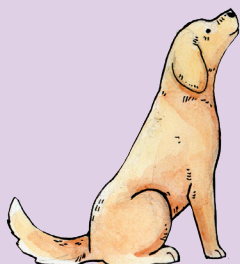
Det finns daghem för hundar, och till och med egna hotell, där människan kan lämna sin hund under sin arbetsdag eller semester. Vårdplatsernas förare rastar hundarna och leker med dem.

Trimmare är specialiserade på att sköta hundars päls, hud och klor. Du måste ibland plocka eller klippa pälsen på vissa hundar. Om hundens ägare inte hinner eller kan, så kan ägaren ta sin hund till en trimmare.

Mögelhundförare arbetar tillsammans med sin egen hund och letar efter mögel i byggnader och fordon. Utan hund är man ofta tvungen att ha sönder vägen på alla platser som kan vara för-

störda. Med en hund behöver man bara riva och reparera de platser där hunden har hittat mögel.

Försäljarna i djuraffärer kan ha med hundar att göra i sitt jobb när människor shoppar i affären med sina hundar. Många försäljare i djuraffärer har själv en hund eller något annat husdjur. Försäljarna vet mycket om olika typer av hundmat och tillbehör och hjälper till med att välja dem. Det är inte tillåtet att sälja hundar i djuraffärerna i Finland.

Uppgifter

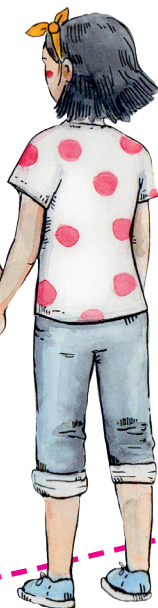
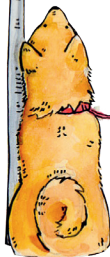
- Gissa vem-kort
- Hitta felan i bilden

De köper ett litet delikatessben från djuraffären. Sixten kan knapra på det när resten av familjen badar bastu och har en pizzakväll. Efter affärsbesöket börjar alla resanden känna sig lite trötta. Vägen hem från djuraffären är ganska lång och vanligtvis besöker de affären med en bil. Nu föreslår mamma ändå att de kunde åka hem med bussen som avgår precis bredvid affären och anländer nära hemmet. "Får hundar åka med buss och måste kan köpa en biljett för hunden", funderar Eevi. Mamma förklarar att man får resa i offentlig färdmedel med hundar om hunden kan bete sig snällt och inte orsakar störningar. Hundar måste normalt inte köpa biljetter i bussar men i exempelvis tåg får de bara resa i särskilda husdjursavdelningar. Då måste man köpa en egen platsbiljett för hunden. Man måste alltid reda ut anvisningarna om att resa med hundar på förväg. Mamma berättar ock-

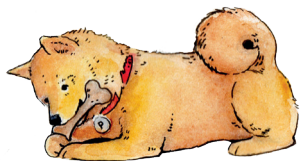
så att man nuförtiden får besöka exempelvis en restaurang med hunden, om restaurangens ägare tillåter det. I mammas ungdom var det här inte möjligt. För hundar har många saker i samhället förändrat i en mera tillåtande riktning under de senaste årtiondena.

Bussresan hem gick bra och de trötta äventyrarna kom hem med gott humör. Sixten fick gå den rutten han ville och motionera med sin familj hela dagen. Eevi såg många nya saker och lärde sig mycket om hundar och om hur det är att vara en hund eller hundägare i Finland. Mamma börjar laga pizzan och Eevi bestämmer sig för att teckna dagens äventyrsrutten och alla saker som hände längs den.

Hemåt!

HUNDEN SOM MEDBORGARE I FINLAND

Huvuddelen av finländska hundar är husdjur och de är en fast del av ägarfamiljernas vardag. Allt fler hundar bor i städer och under de senaste årtiondena har särskilt små sällskapshundraser växt i popularitet. Finland är ett relativt exceptionellt land i den bemärkelsen att vi har världsrekordet i antalet registrerade rashundar i förhållande till folkmängden. Dessutom har vi en rekordmängd av olika hundraser.

Hundarna sköts omsorgsfullt och man investerar mycket i deras välbefinnande. Många olika typer av tjänster erbjuds för hundar och många hundägare tar sitt husdjur till exempelvis en massör, trimmare eller hundbad.

Det finns hundparker i städer där man får låta sina hundar springa fritt i ett inhägnat område. Vem som helst får besöka hundparkerna med sin hund om de följer hundparke-tiketten.

Lagen ålägger alla Finlands kommuner att arrangera en plats för husdjur som har rymt, till vilken de kan tas för att vänta på att ägaren hämtar sitt djur. Det finns också en kommunal veterinär i varje kommun som kan hjälpa dig om ditt husdjur insjuknar. Veterinärtjänsterna i Finland är alltid avgiftsbelagda och hundä-

garen betalar kostnaderna för sin egen hund. Hundar har inte ett likadant hälsovårdssystem som människor.

Det finns många lagar som berör hundar och hundägaren ansvarar för att följa dem. Jaktlagen fastställer en fasthållningstid för alla hundar. Detta betyder att det inte är tillåtet att låta hundar springa fritt i skogen året om. När skogsdjuren har häckningstid måste hundarna hållas kopplade både på landet och i städerna. Hundägaren måste också i andra fall ha markägarens lov att hålla sin hund fri. I städer ålägger den allmänna ordningslagen att hålla hundar kopplade i andra områden än den egna inhägnade gården eller hundparker och att samla hundarnas avföring från allmänna områden och områden som underhålls. Hunden får inte heller orsaka störningar i grannskapet genom att till exempel skälla kontinuerligt.

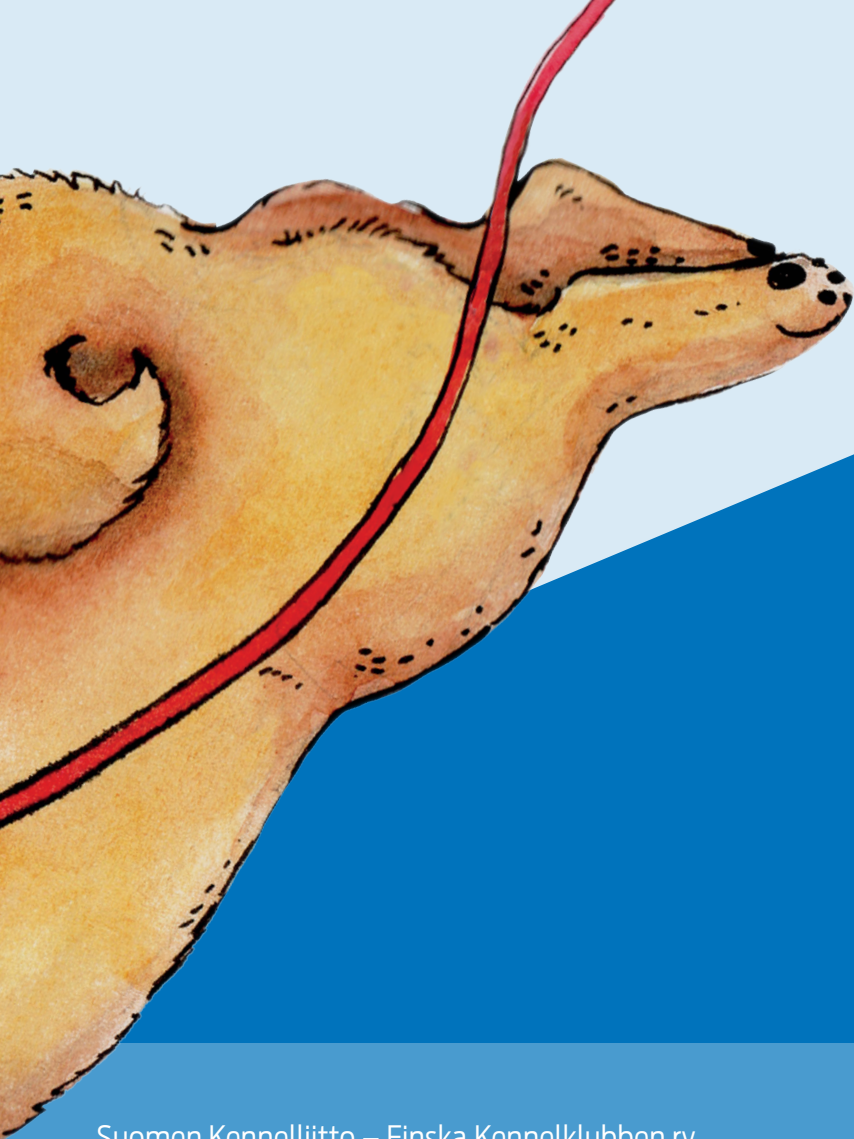
Enligt lagen ska alla hundar i Finland vara ID-märkta. ID-märkningen identifierar varje hund och är på sätt och vis hundens personbeteckning. På grund av märkningen kan exempelvis en försvunnen hund identifieras med säkerhet. Varje hundägare ska anmäla sin hund till myndigheternas hundregister.

Hunden har rätt att få leva ett bra hundliv. Detta betyder att man på ett ändamålsenligt sätt måste ta hand om hundens grundläggande behov, såsom tillräcklig och lämplig näring, motion och rastning. Ägaren måste också observera att hunden är ett socialt flockdjur och att den måste erbjudas sällskapet av antingen en artfrände eller en människa.

Uppgifter

- En drömhundpark och -hundkoja
- Pappersdockhund

Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.
Kamrersvägen 8 | 02770 Esbo | (09) 887 300
@kennelliitto | kennelliitto.fi